

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

114. An iudex laicus, & eius minister possit capere personam
Ecclesiasticam in flagranti crimine, & ducere illam sine iniuria ad suum
Ecclesiasticum superiorem? Ex part. 1. tr. 2. res. 11. aliàs 10.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

num.9. Fatinacius 9.8.n.122. Clarus in pract. 9.28.n.6. & alij. Et hoc non titulo iurisdictionis, vt constat ex cap. cum non ab homine, de indic. & cap. si verò, de sent. excomm. & cap. si Clericus, de foro comper. Sed ex tacita voluntate Prælatorum, vel quia tunc à iure censetur cuiuslibet data talis potestas, ex l. raptores, C. de Episc. & Cler.

2. Sed hæc doctrina ita absolute prolata mihi non placet, sed illam aprobo concurrentibus tribus conditionibus. Prima, vt præsumatur fuga, nisi Clericus tunc capiatur. Secunda, vt non potuerit à proprio Prælatore impetrari mandatum. Tertia, vt statim iudici proprio remittatur, videlicet infra spatium viginti horarum, & ita docet Castrus Palaus tom.2. tract. 12. in disp. vnic. punct. 6. num. 14. qui tamen existimat iudicem laicum non posse detinere Clericum de quo supra, captum in suis carceribus per spatium viginti horarum, si breviori tempore posset illam Ecclesiastico Prælatore remittere, quia aliàs neque Superior Ecclesiasticus præsumitur consentire, neque secularis iudex causam habeat Clericum detinendi, ergo, &c.

Sup. hoc in Ref. not. seq. Sup. hoc in Ref. seq. §. vlt. ad medium, & infra in Ref. 115. §. vlt. & in tom. 7. tr. 7. Ref. 19. §. Sed omnia ante mediū,

RESOL. CXIII.

An iudex laicus possit in aliquibus casibus capere Clericum, & detinere in carceribus ultra viginti horas?

Imò, neque eo tempore detinere eum possit, si breviori illum iudici Ecclesiastico remittere posset? Et in casibus concessis, si laicus officialis capiens Clericum non præsentet statim suo iudici, an incidat in excommunicationem, &c? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 85.

Sup. hoc in fra in Ref. 115. §. 2. cursum in fine, & in aliis annot. vlt. dictæ Ref.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Villadiego in polit. cap. 5. num. 60. [Si fuisse el delito tan graue, o escandaloso, que conueniesse dar cuenta al Consejo ó al Rey; que entonces es arbitrario el tiempo que le deve detener conforme á la calidad del negocio y circunstancias del.] Ita ille, & ante illum Garfias de hisp. nobilit. gloss. 9. num. 39.

2. Sed, vt verum fatear, res ista est periculosa, quia delictum graue & scandalosum non præbet auctoritatem iudicibus laicis detinendi Clericos carceratos ultra tempus quo de iure in aliquibus tantum casibus detinere possunt, & ideo Belletus in disquis. Cler. part. 1. tit. 3. §. 11. num. 2. Laurentius Oforius in su. Pina de Rosas lib. 4. §. 3. & Naldus in sum. ver. Bulla Cæna num. 58. & Guazzinus de defensionibus reorum tom. 1. lib. 1. defen. 1. cap. 2. num. 5. notant, quod laicus in casibus, in quibus potest capere Clericum, non potest ipsum in carceribus retinere ultra viginti horas, & ita etiam tradit glossa in l. capite, & ibi Bartolus, de adult. Panormitanus in cap. cum non ab homine, n. 11. de indicis. & hanc esse communem opinionem testatur Fatinacius quaest. 8. num. 118. Vnde Carolus de Grassis de effect. Cleric. effect. 1. num. 557. & Scaccia de indic. Can. tom. 1. lib. 1. cap. 39. num. 14. asserunt quod in casibus, concessis si laicus officialis capiens Clericum non præsentet statim suo iudici, incidit in excommunicationem, & Campanili in diuer. iur. can. rubr. 4. num. 26. & Barbosa in collectan. tom. 2. lib. 5. tit. 39. cap. 35. num. 5. in fine, docent laicos in casibus, quibus possunt capere clericos, debere illos statim iudicibus Ecclesiasticis consignare, nec ad id faciendum concedunt spatium viginti horarum, ex rationibus, quia ipsi adducunt, vnde, vt dixi, negotium videtur periculosum, attendant ergo ministri laicalis iurisdictionis in casibus contingentibus quid faciant, & aduersus illos vide omnino Guazzinum vbi quidem.

Sup. hoc si quis capit Clericum, & retinet ex iusta causa qua pena puniendus sit, lege infra in tr. 7. Ref. 64. §. 1. à lin. 5.

Sup. hoc & sequentibus in hoc §. in Ref. not. 1. huius Ref. in eius §. vlt. & in Ref. præterita §. vlt. post medium, & in tom. 7. tr. 7. Ref. 19. §. Sed omnia ante mediū, à vers. Et quidem.

suprà, & nouissimè doctum Castrum Palaum in opere moralis tom. 1. disp. vnica, punct. 6. num. 14. vbi absolute docet in casibus permittis non posse iudicem laicum detinere Clericum in suis carceribus ultra viginti horas: imò docet neque eo tempore detinere posse, si breviori potest illum iudici Ecclesiastico remittere.

RESOL. CXIV.

An iudex laicus, & eius minister possit capere personam Ecclesiasticam in flagranti crimine & ducere illam sine iniuria ad sum Ecclesiasticum Superiorem? Ex part. 1. tr. 2. Ref. 11. aliàs 10.

§. 1. **N**egatiuè respondet Megala in p. 3. cap. 11. n. 7. Marth. de iurisdic. p. 4. cent. 1. cap. 42. n. 17 & Soula in Bulla Cæna, cap. 16. disp. 82. num. 8. cum aliis. Et ratio est: quia non est textus, in iure canonico, qui declaret, posse laicum iudicem in hoc casu Clericum comprehendere, etiam vt ad Prælatum suum ducat, nisi de ipsius Prælati licentia, & in contrarium sunt iura absolute prohibentia, ne Clericus à laico iudice comprehendatur: ergo, &c.

2. Sed non desunt Doctores, qui contrarium asserant: & hi sunt, Peregrinus de immun. Eccl. cap. 16. num. 37. Gomez var. tom. 3. cap. 4. num. 3. Auendanus de exequ. mand. part. 1. cap. 22. num. 2. Olibanus de iure fisci, cap. 14. num. 104. Borrellus de præst. Regis Cathol. cap. 7. num. 185. Duardus ex nostris, in Bulla Cæna, lib. 2. can. 19. q. 7. num. 2. Cenedo in qq. can. quaest. 4. num. 14. Ortiz in sum. cap. 4. num. 9. Pereira in tract. de manu regis cap. 10. num. 6. Saigado de protect. regia, tom. 2. part. 2. cap. 4. num. 13. Bonacina de legib. disp. 10. quaest. 2. punct. 1. §. 1. num. 12. Cortolanus in Bulla Cæna, excommuni. 19. fol. mibi 355. Grassius in decis. part. 1. lib. 4. cap. 18. num. 152. Nauartus in Manual. cap. 17. num. 83. Belletus in disquis. cler. part. 1. tit. 3. §. 11. num. 1. qui pro hac sententia citat Felinum, Decium, Ioan. Andream, Baldum, Clarum, & alios. vide etiam Homobonum de Exam. Eccl. part. 2. tract. 11. cap. 4. §. 4. suppos. 3. & Pafescium in praxi Episc. p. 2. cap. 4. art. 3. num. 13.

3. At ego amplector hanc sententiam in casibus & cum limitationibus, quas adducit Campanili in diuers. iur. rubr. 4. num. 26. & nouissimè Barbosa in suis collectan. tom. 2. lib. 5. tit. 39. c. 55. num. 5. in fin.

RESOL. CXV.

Quid sentiendum, si non in flagranti crimine, sed nocturno cum armis prohibitis, vel mutato habitu Clericus inuentus sit, an in tali casu Clericus comprehendendi possit?

Et an iudex secularis iure defensionis suæ, aut alterius innocenti, licite comprehendat Clericum non solum in actuali aggressionem criminis patrando, præueniendo illud, sed etiam in crimine parato, ne fugiat, vt præsentetur suo Superiori?

Et an iudices laici possint detinere Clericum in suis carceribus spatio 20. horarum?

Imò si cum possint incontinenti non tradant Clericum iudici Ecclesiastico, an incidant in excommunicationem? Ex part. 1. tract. 2. Ref. 12. aliàs 11.

§. 1. **N**on posse etiam in tali casu Clericum comprehendendi, putat Megala in 3. p. lib. 3. c. 11. n. 7. Et ratio est validissima: quia in Bulla Cæna excommunicatur

Sup. hoc in Ref. præ in Ref. 25. §. Sed dicet, & in Ref. 111. §. 1. & seq. & in Ref. 111. & infra in Ref. seq.

Sup. Ref. 111. c. 1.

Sup.

Ref.

111.

25.

111.

111.

111.

111.

111.

111.

111.